

LOT IN EIGEN HANDEN

Om van een rijk land een rijk land te maken

GEPUBLICEERD IN DAGBLAD SURINAME
7 EN 8 OKTOBER 2004 (IN TWEE DELEN)

1. WAAR GAAN WE NAAR TOE?

Op deze moeilijke momenten voor Suriname hebben we allemaal een lichtpunt nodig, temidden van donkere sombere wolken die vanuit alle vier windstreken op ons af komen. Een diagnose van de situatie kan elk van ons uit eigen ervaring maken met duizend voorbeelden hoe ons land naar de afgrond glijdt. Steeds weer horen wat er fout is - corruptie, narcostaat, vriendjespolitiek, criminaliteit, moreel verval - zonder dat iemand het tij kan keren, maakt ons alleen maar somberder en wanhopig. Over de grote lijnen van de rechtvaardige en vredige samenleving die we willen, met goed bestuur, veiligheid en herstel van morele waarden, is een ieder het eens. Maar niemand kan de weg wijzen uit het diepe dal.

Het heden is een groot probleem, de perspectieven voor morgen zien er nog somberder uit, en aan het land dat we voor onze kinderen zullen achterlaten durft niemand te denken. Ons volk is de wanhoop nabij en hunkert naar een alternatief, maar niemand schijnt eentje te kunnen verzinnen.

De situatie is uitzichtloos, omdat geen enkele politieke partij in staat is een oplossing aan te dragen. De huidige politieke arena is juist verantwoordelijk voor het voortschrijdende verval op moreel, economisch, sociaal, cultureel, veiligheids- en opvoedingsgebied, in een dans om de macht die alleen het negatieve naar boven haalt.

Alle potentiële winnaars van de komende verkiezingen hebben regeermacht gehad met herkansing, zonder met het verkregen volksmandaat de basis te leggen voor een beter Suriname. In een stuivertje verwisselen tussen rivaliserende politieke belangengroepen was niemand op de eerste plaats met ons land bezig. Ondanks het prediken van eenheid, solidariteit, bundeling, nationaal beleid en ontwikkeling in verkiezingstijd, voeren enge partijbelangen, groepsbevoordeling en zelfverrijking tijdens de regeerperiode steeds de boventoon, met een dramatische prijs voor de natie. Niemand kan daarom alle schuld in de schoenen van de andere schuiven, want een ieder is medeverantwoordelijk voor de huidige situatie.

Zonder gezicht om zich aan het volk te vertonen met een positief project, wordt elke andere partij voor een grotere duivel uitgemaakt. Ons volk moet dan met negatief stemgedrag uit twee kwaden de minste kiezen voor een volgend avontuur, waarin een nieuwe elite met verkregen volksmandaat, naar eer en geweten, kan doen en laten wat ze wil. Een halve eeuw leert dat het meestal zonder eer en geweten is geweest. Met zo'n negativisme, dat al het positieve systematisch verlamt en een magneet vormt voor het slechte, kan geen enkele samenleving ooit worden opgebouwd.

Het heeft alleen maar geleid tot een geheimzinnige politieke achterkamerpolitiek, waar zelfbenoemde politieke elites, zonder gehinderd te worden door principes, alle deuren voor samenwerking openlaten om de 'knikkers' en de macht te verdelen. Eigen doelen en enge groepsbelangen worden zo over de hoofden van het volk heen ten koste van het land veiliggesteld. Principiële uitgangspunten uit een partijprogramma en ferme uitspraken op podia blijken dan slechts een electorale verkoopstunt te zijn geweest als onderdeel van "het politieke steekspel".

Elke regeringswisseling brengt een nieuwe politieke dodendans, want een loyale nietsnut is beter dan een onafhankelijke deskundige en geniet zelfs de voorkeur boven de beste expert van ons land, als die bij de andere partij zit. Gebrek aan continuïteit en wederzijdse verbittering maken dan een nationaal beleid en nationaal leiderschap onmogelijk, want zonder de beschikbare talenten in te zetten en zonder steun van de meerderheid van het volk kan geen enkele regering een land opbouwen.

Vijftig jaar lang heeft Suriname zo met vallen en opstaan in een politieke stoelendans tevergeefs een weg gezocht voor uitdagingen op sociaal, politiek, economisch en cultureel gebied. Het saldo is meer vallen dan opstaan geweest, waardoor we als maar verder zijn gevallen, en daarom zitten we vandaag in een diep dal, waaruit de huidige politieke partijen ons niet kunnen halen. "Fifty years of benefit or doubt leaves no doubt about the lack of benefit" (zie crscenter.com/Democracy.doc).

Een nieuwe ronde van negativisme is nu in volle gang, waarbij het slechte in de ander met een loep wordt uitgegroot en al het goede angstvallig wordt verzwegen of verdraaid. De ene mogelijke uitslag van de komende verkiezingen is somberder dan de andere, waardoor het volk voor de lastige taak staat om te kiezen tussen kwaad en erger. Pogingen om kleine partijen te bundelen tot een serieuze politieke tegenkracht hebben gefaald, waardoor hun rol niet verder zal strekken dan ondersteuning van derden. Vrees om de traditionele achterban te verliezen leidt in verschillende partijen tot het herleven van de gevaarlijke bespeling van rassentimenten. De etnische afkomst van de presidentskandidaat is het belangrijkste programmapunt en de zetelwinstideologie is de belangrijkste drijfveer geworden.

De uitzichtloze situatie van Suriname van vandaag heeft niet te maken met gebrek aan natuurlijke hulpbronnen, niet met gebrek aan economische potentie, niet met het ontbreken van een streven naar vooruitgang (welk volk wil niet vooruitgaan?). We zitten in een dal, niet omdat we niet van onze kinderen houden of geen toekomst willen. Alles staat en valt met goed, transparant en onbaatzuchtig bestuur, waarin de belangen centraal staan van een volk dat niet steeds voor vijf jaar wordt gekidnapt door een andere politieke elite, die het land als privé-eigendom voor de eigen club gebruikt. De politiek is een obstakel geweest voor onze ontwikkeling. Daarom gaat een rijk land nu onder diepe armoede en ellende gebukt. Ons volk is daarom het vertrouwen in de politieke partijen en alle geloof in de politieke leiders kwijtgeraakt.

De pijnlijke conclusie is dat geen enkele van de huidige politieke partijen en hun leiders een oplossing kunnen brengen voor ons land. De toekomst van onszelf en van onze kinderen staat daarom serieus op het spel, want vanuit de huidige politieke arena is Suriname al een verloren zaak. De historie gebiedt ons nu een concreet, transparant en herkenbaar antwoord te geven op de vraag of van buiten de politieke arena de talloze positieve krachten die we nog bezitten het dreigende onheil kunnen afwenden. Wanneer dronken chauffeurs op een hobbelige weg tussen diepe ravijnen vechten om het stuur van onze bus, dan zal toch één van de passagiers op het idee moeten komen dat het stuur moet worden overgenomen.

2. ANTWOORD VAN EEN VOLK

De kern van ons huidig probleem als samenleving is het ontbreken van goed bestuur in handen van eerlijke, onbaatzuchtige en oprechte democraten, die niemand van participatie uitsluiten. De geschiedenis leert dat een volk dat niet zelf opkomt voor zijn rechten het slachtoffer wordt van zelfzuchtige elites die de samenleving in grote ellende dompelen.

Als het beste wat we als land aan mensen hebben voortgebracht werkeloos aan de zijlijn blijft staan, dan zal ons land verder ten prooi vallen aan negativisme. Suriname zal dan afglijden naar een moreel nulpunt, waar de samenleving tot ontbinding overgaat als een soort sociale dood. We zitten op een zinkend schip, waarop onze kinderen spelen, en onze voeten beginnen nat te worden. Niemand kan langer aan de zijlijn blijven staan, want op een zinkend schip bestaat er geen zijlijn meer.

De redding van Suriname is de bundeling van de morele reserves en de eerlijke en positieve krachten die onze samenleving nog bezit, tot een nationale politieke vernieuwingsbeweging onder leiding van personen van buiten de huidige politieke arena met hoge morele standaarden en groot maatschappelijk gezag.

De eerste praktische stap om vanuit de morele reserves iets geheel nieuws te bouwen is het scheppen van een positief klimaat voor een kritische nationale gedachteswisseling en discussie om een antwoord te vinden op één centrale vraag. Hoe kunnen we samen klimmen uit het uitzichtloze dal? Als daarvoor geen oplossing wordt gevonden, heeft geen enkele andere discussie enig nut en geen enkele belofte op een podium enige waarde. Geen enkele actie voor de rechten van de vrouw, de bescherming van het kind, het behoud van de natuur of de

bestrijding van armoede en criminaliteit kan enig duurzaam effect hebben in een land dat verder afglijdt naar de afgrond. Op een zinkend schip staan slechts twee dingen te doen: of het zinkende schip verlaten of het schip van zinken behoeden. Om te beginnen moet elke organisatie bij zichzelf te rade gaan en vanuit haar doelstellingen intern de discussie aangaan over de bijdrage die geleverd kan worden om het tij te keren. Elk podium moet worden gebruikt om open, eerlijk en kritisch zijn eigen positieve stem te laten horen, zonder dubbele agenda, zonder vrees, met respect voor elkaar en met een open oor voor de visie en de voorstellen van de ander. Discussiebijeenkomsten, krantenartikelen, wetenschappelijke onderzoeksrapporten, analyses van deskundigen, praatprogramma's, lezingen en gesprekken in familieverband, in de werkkring, met collega's, vrienden en kinderen, dat alles moet op constructieve wijze bijdragen aan het zoekproces naar de wegen die ons land kunnen redden. Waarom moet een volk dat te gronde wordt gericht aandacht besteden aan zelfzuchtige, ambitieuze politici die met aanlokkelijke deuntjes, als de rattenvanger van Hameln, alleen de weg plaveien voor hun eigen macht? Waarom moeten wij onze tijd verdoen om als kudde op te draven voor massameetings van partijen met een slechte staat van dienst van vijftig jaar, om te luisteren hoe politieke leiders zonder moreel gezag zich verslikken in beloftes die nooit ingelost zullen worden? Als éévierhonderdduizendste deel eigenaar van Suriname heeft elk van ons dringende redenen om ongerust te zijn over haar bezit en zijn toekomst. Daarom moeten wij nu, in plaats van nogmaals op een politieke kermis naar versleten verhalen te gaan luisteren die ons nergens brengen, wakker worden en opstaan, om krachtig met eerlijke argumenten onze stem te laten horen, gericht op een oplossing voor ons land.

De tweede stap is de directe dialoog tussen personen die zich als individu inzetten om een oplossing te vinden of die gezamenlijk opkomen voor lotsverbetering van kwetsbare of ontrechte groepen in onze samenleving via niet-gouvernementele organisaties (ngo's), sociale organisaties, de vrouwenbeweging, jongerenverenigingen, organisaties van inheemsen, belangenverenigingen, liefdadigheidsinstellingen en kerken. Nationaal belang, eerlijkheid, onbaatzuchtigheid, goed bestuur en het recht op participatie van een ieder zullen de pijlers vormen van de bundeling van alle positieve krachten. Een opbouwende, toekomstgerichte beweging, waar ons volk naar smacht en velen voor bidden, zal de samenleving en de politiek op een nieuwe leest schoeien. Niet langer de blinde en slaafse loyaliteit aan een zelfbenoemde elitaire leiding die de politiek in ons land zo verziekt heeft, maar alleen de kritische ondersteuning van onbaatzuchtige leiders kan garanderen dat het bestuur constant getoetst wordt aan de belangen van het volk. Het behoud van de eigen identiteit, onafhankelijkheid, autonomie en vrijheid van personen, organisaties en sociale groepen die met woord en daad opkomen voor de belangen van ons volk als vertolkers van zijn aspiraties, zal de democratische inbreng van onderen af garanderen. Alleen dan zal de democratie een weerspiegeling zijn van de wil en de belangen van het volk en niet een constante strijd voor de verovering van de macht door steeds een andere elite. Alleen dan is echte ontwikkeling mogelijk die alle potenties mobiliseert, zonder uitsluiting van wie dan ook, voor de zelfrealisatie van ons volk.

De derde stap is de vorming van een transparante, pluralistische en democratische politieke beweging waarin de dochters en zonen van ons volk met de hoogste morele standaarden en de diepste betrokkenheid met het lot van ons volk worden geroepen voor de taak om als president, vice-president en regering het vaandel te dragen. Vooral degenen die zich op bescheiden wijze zonder eigen machtsambities dienstbaar maken voor lotsverbetering van kwetsbare groepen en voor de verdediging van morele standaarden zullen geroepen worden als onbaatzuchtige, democratische leiders het positief werk dat ze verrichten op een hoger plan uit te voeren voor de gehele samenleving.

De vierde stap is ons volk een alternatief aanbieden om de morele exponenten van onze samenleving als vaandel dragers van een democratische beweging van eerlijke en positieve krachten via verkiezingen het roer democratisch in handen te geven. Met een zucht van verlichting zal ons volk de nieuwe politieke beweging van het positieve als het langverwachte alternatief herkennen om ons land weer hoop te geven. Voor het eerst zal de politiek in ons land een democratisch instrument zijn in handen van het volk om onbaatzuchtige en verantwoordelijke nationale leiders te kiezen die liefdevol worden gedragen door de samenleving. In plaats van negativisme, polarisatie en wrok, omwille van macht en zelfzucht,

wat de hele samenleving vanuit de politieke arena aan het verscheuren is, zal vanuit het positieve met een toekomstgerichte blik in harmonie gebouwd worden aan een land dat bruist van rijkdommen en mogelijkheden. Alleen dan kunnen we met de mobilisatie van al onze natuurlijke en menselijke potenties een eigen project realiseren. Alleen dan zal een volk dat meer bezit dan het nodig heeft, niet langer als bedelaar met verschroeiende handpalm onder de tropenzon zijn hand voor anderen ophouden. Alleen dan kan het volk het lot in eigen handen nemen en van een rijk land een rijk land maken.

Op ruïnes moet je niet staan treuren, maar bouwen. In solidariteit en met verdraagzaamheid zullen we daarom met een toekomstgerichte blik samen het fundament leggen voor het nieuwe Suriname. Verbittering, haat en revanchisme vormen een bruikbaar gereedschap voor de vernietiging van het kwade, maar verschaffen nimmer bouwstenen voor het goede dat er voor in de plaats moet komen. Daarom zullen we niet het onkruid bestrijden maar het kruid koesteren, waardoor het goede het slechte kan overwoekeren.

De positieve kaders uit de politieke partijen, die van binnenuit kunnen voorzien welk onheil de politieke arena ons zal brengen, zullen in de nieuwe beweging onder leiding van de morele reserves van ons volk het alternatief herkennen dat het mogelijk maakt de idealen te realiseren waarvoor ze zo lang tevergeefs, vaak met grote opoffering, gevochten hebben. Politieke voormannen met enige vaderlandsliefde, die de ondergang van ons land als een noodlot naderbij zien komen, zullen het bestaansrecht van hun partij ter discussie stellen. Als het ons samen lukt het positieve en eerlijke te bundelen, zal geen enkele Surinamer die het meent met het land zich daar afzijdig van houden. Dat is dan het vreugdevol begin van het land dat we verzuimd hebben te bouwen.

Het constructieve klimaat voor de morele bundeling van eerlijke en positieve krachten, waarvoor al jaren op spontane wijze in stilte de kiem aan het spruiten is, zal het onmogelijk maken dat personen met machtsambities eigenmachtig een positie opeisen en zich als nieuwe elite opwerpen, zelf niet als initiatiefnemer of persoon van het eerste uur. Niet wie op het idee kwam dat het stuur moest worden overgenomen, maar de beste chauffeurs zullen met zorg worden gekozen om het roer van ons schip voor ons vast te houden. Wie weet komen morgen wanneer de beste dochters en zonen van Suriname zullen worden herkend en opgeroepen voor grote taken - even nederig en dienstbaar - onze kleine Gandhi en onze kleine Mandela samen naar voren, die we als een kleinood zullen koesteren, omdat Sranan dan al gered is.

Een garantie voor succes kan niemand geven, maar de wilskracht, creativiteit en vastberadenheid van een getergd volk om te overleven mag nimmer worden onderschat. Als samenleving staan we nu voor de keus tussen 'zeker slag dede', door werkeloos vanuit de zijlijn al het negatieve verder te zien groeien in een verloren land, en 'kande dede', door ons als samenleving te scharen achter al het eerlijke en positieve dat we nog bezitten in een herboren land. De keus is niet moeilijk, maar de tijd dringt met het uur. Het moment om in de spiegel te kijken en alle moed te vatten is voor elk van ons aangebroken, want 2010 zou wel eens te laat kunnen zijn voor de redding van ons land. Wie morgen niet klaar is om dit transparante alternatief gestalte te geven, zal overmorgen met open armen worden ontvangen. Maar laten zij die zeggen dat het onmogelijk is degenen die het aan het doen zijn niet ophouden.

Glenn Sankatsing

www.crscenter.com
Reacties: crscenter@crscenter.com